

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 11. maj 2006
Kontor: Valgkontoret
J.nr.: 2006-4000-12
Sagsbeh.: ABP
Fil-navn: lovforslag/valgkredse/udvalgspm/spm 7.svar

Besvarelse af spørgsmål nr. 7 (L 222), som Kommunaludvalget har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 26. april 2006

Spørgsmål 7:

"Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 25. april 2006 fra Vælgerforeninger i Favrskov Kommune, jf. L 222 – bilag 9."

Svar:

Vælgerforeningerne i Favrskov Kommune for Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre, Enhedslisten og Venstre har fremsat ønske om, at Favrskovkredsen alene kommer til at bestå af Favrskov Kommune og ikke som foreslået af Favrskov Kommune og en del af Randers Kommune.

I den anledning har ministeriet følgende faglige kommentarer baseret på de principper, der ligger til grund for indstillingerne fra den parlamentariske arbejdsgruppe, hvis forslag ligger til grund for lovforslaget. Om baggrunden for alene at fremsætte sådanne faglige kommentarer henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 1:

1. Den parlamentariske arbejdsgruppe har som vejledende rettesnor arbejdet med en tommelfingerregel, hvorefter der inden for hver storkreds skal være mindst 2 opstillingskredse flere end det antal mandater, et parti højst har fået ved folketingsvalgene i 1990, 1994, 1998, 2001 og 2005, jf. den tabel, der er optrykt som bilag 6 til lovforslaget.

Arbejdsgruppen har endvidere ved den geografiske inddeling af en storkreds i opstillingskredse arbejdet med to principper, som i flere tilfælde kan føre til forskellige resultater: som det ene princip at undgå en opdeling af kommuner, der ikke er så store, at der kan ske en opdeling af kommunen i et antal hele opstillingskredse, og tilstræbe, at grænserne for opstillingskredsene ikke går på tværs af kommunerne; som det andet princip at tilsigte en nogenlunde ensartet størrelse i vælgertal af opstillingskredsene inden for samme storkreds.

2. Det foreslås i lovforslaget i overensstemmelse med den parlamentariske arbejdsgruppes indstilling, at Østjyllands Storkreds inddeles i 11 opstillingskredse, hvilket svarer til, hvad tommelfingerreglen tilsiger, jf. bilag 6 til lovforslaget. Opstillingskredsene i Østjyllands Storkreds er som følger angivet efter størrelse ud fra vælgertallet ved folketingsvalget den 8. februar 2005: Djurskredsen (58.748), Randerskredsen (57.821), Århus Midtkredsen

(51.957), Horsenskredsen (50.691), Århus Vestkredsen (48.777), Århus Sydkredsen (48.265), Århus Østkredsen (46.483), Favrskovkredsen (43.143), Århus Nordkredsen (43.068), Skanderborgkredsen (38.739) og Hedenstedkredsen (37.498). Forskellen mellem den største og mindste af opstillingskredsene er 21.260 vælgere (58.748 – 37.498). Den gennemsnitlige størrelse af opstillingskredsene i storkredsen er 47.745 vælgere (525.190 : 11). Den mindste opstillingskreds udgør 79 pct. af gennemsnitsstørrelsen og er 1.241 vælgere mindre end den næstmindste opstillingskreds.

Favrskovkredsen (43.143) foreslås efter lovforslaget at omfatte den nye Favrskov Kommune (31.520) og en del af den nye Randers Kommune (11.623). Tallene i parentes angiver vælgertallet ved folketingsvalget den 8. februar 2005.

Som anført i arbejdsgruppens indstilling har arbejdsgruppen i enkelte tilfælde, hvor en større kommune grænser op til en mindre kommune, der efter arbejdsgruppens opfattelse er for lille til selv at udgøre en opstillingskreds, foreslået dels en opstillingskreds bestående af den mindre kommune og en del af den større, dels en anden opstillingskreds bestående af resten af den større kommune. Det har typisk været tilfælde, hvor en opdeling i opstillingskredse, der ikke gik på tværs af kommunegrænsen, efter arbejdsgruppens opfattelse ville have været mere uhensigtsmæssig ud fra navnlig hensynet til at sikre vælgermæssigt nogenlunde ligeværdige opstillingskredse, og hvor en opstillingskreds bestående af alene den mindre kommune efter arbejdsgruppens opfattelse ville have et utilfredsstillende lille vælgertal i forhold til de øvrige opstillingskredse i storkredsen. I disse tilfælde har en opdeling af den større kommune uanset ulemperne herved efter arbejdsgruppens opfattelse været den mindst uhensigtsmæssige løsning.

På den baggrund har arbejdsgruppen foreslået en opstillingskreds bestående af den nye Favrskov Kommune, der sammenholdt med de øvrige opstillingskredses størrelse i Østjyllands Storkreds ville være for lille til for sig selv at udgøre en opstillingskreds, og en del af den nye Randers Kommune, der ville være for stor til for sig selv at udgøre en opstillingskreds, samt en anden opstillingskreds bestående af resten af den nye Randers Kommune.

3. Ved en eventuel imødekommelse af ønsket om, at Favrskovkredsen alene består af den nye Favrskov Kommune, må man tage stilling til, om den nye Randers Kommune med et vælgertal pr. 8. februar 2005 på 69.444 skal bestå af én opstillingskreds omfattende hele Randers Kommune eller om den nye Randers Kommune skal deles i to opstillingskredse.

Foretager man i forhold til lovforslaget den ændring, at de nye Randers og Favrskov Kommuner udgør hver sin opstillingskreds, vil Østjyllands Storkreds fortsat bestå af 11 opstillingskredse, men med en væsentlig større spredning i størrelsen end efter lovforslaget. Østjyllands Storkreds vil i givet

fald bestå af følgende opstillingskredse angivet efter størrelse ud fra vælgertallet ved folketingsvalget den 8. februar 2005: Randerskredsen (69.444), Djurskredsen (58.748), Århus Midtkredsen (51.957), Horsenskredsen (50.691), Århus Vestkredsen (48.777), Århus Sydkredsen (48.265), Århus Østkredsen (46.483), Århus Nordkredsen (43.068), Skanderborgkredsen (38.739), Hedenstedkredsen (37.498) og Favrskovkredsen (31.520). Forskellen mellem den største og mindste af opstillingskredsene bliver i givet fald 37.924 vælgere (69.444 – 31.520). Den gennemsnitlige størrelse af opstillingskredsene i storkredsen er fortsat 47.745 vælgere (525.190 : 11). Favrskovkredsen vil som den mindste opstillingskreds i givet fald alene udgøre 66 pct. af gennemsnitsstørrelsen på opstillingskredsene i Østjyllands Storkreds og være en del mindre (5.978) end den næstmindste opstillingskreds.

Til sammenligning kan oplyses, at Mariagerfjordkredsen (31.033) udgør 64 pct. af gennemsnitsstørrelsen på opstillingskredsene i Nordjyllands Storkreds på 48.269 vælgere (434.425: 9), og at Assenskredsen (30.559) udgør 68 pct. af gennemsnitsstørrelsen på opstillingskredsene i Fyns Storkreds på 44.723 vælgere (357.781: 8). Begge opstillingskredse fremhæves i arbejdsgruppens indstilling som kredse, der ligger meget under gennemsnittet, men hvor der efter arbejdsgruppens opfattelse – i modsætning til Østjyllands Storkreds – ikke har været muligheder for andre og mindre utilfredsstillende løsninger.

4. En anden mulighed ville være at foretage en deling af den nye Randers Kommune i to opstillingskredse. En sådan deling kunne gennemføres ved, at den ene af opstillingskredsene, Randers Nordkredsen, omfattede den del af den nuværende Mariager Kommune, som henhører under den nye Randers Kommune, (Havndal afstemningsområde)(1.243), den nuværende Nørhald Kommune (6.333), Spentrup og Gassum afstemningsområder i den nuværende Purhus Kommune (2.544) samt følgende afstemningsområder i den nuværende Randers Kommune, der alle ligger nord for Randers Fjord: Nyvangsskolen (4.339), Nørrevangsskolen (3.757), Vestervangsskolen (5.578), Østervangsskolen (3.246), Rismølleskolen (3.291), Rytterskolen (1.344) og Hornbæk Sportshal (2.530). Randers Nordkredsen vil få et vælgertal på 34.205.

Den anden af opstillingskredsene, Randers Sydkredsen, skulle i givet fald omfatte den øvrige del af den nye Randers Kommune, dvs. den nuværende Purhus Kommune med undtagelse af Spentrup og Gassum afstemningsområder (3.683), den del af den nuværende Langå Kommune, der henhører under den nye Randers Kommune (4.616), den del af den nuværende Sønderhald Kommune, som henhører under den nye Randers Kommune (3.324), samt følgende afstemningsområder i den nuværende Randers Kommune: Hadsundvejens Skole (3.992), Hobrovejens Skole (3.222) og Søren Møllers Gades Skole (3.942), førstnævnte beliggende nord for Randers Fjord, samt Søndermarkskolen (5.942), Kristrup Skole (5.431) og Beboerhuset Atheneve/Munkdrup Forsamlingshus (1.087), sidstnævnte belig-

gende syd for Randers Fjord. Randers Sydkredsen vil få et vælgertal på 35.239.

Foretager man i forhold til lovforslaget den ændring, at den nye Favrskov Kommune udgør én opstillingskreds, og den nye Randers Kommune inddelles i ovennævnte to opstillingskredse, vil Østjyllands Storkreds i givet fald bestå af 12 opstillingskredse, hvilket er én mere end, hvad tommelfingerreglen tilsiger. Opstillingskredsene vil være som følger angivet efter størrelse ud fra vælgertallet ved folketingsvalget den 8. februar 2005: Djurskredsen (58.748), Århus Midtkredsen (51.957), Horsenskredsen (50.691), Århus Vestkredsen (48.777), Århus Sydkredsen (48.265), Århus Østkredsen (46.483), Århus Nordkredsen (43.068), Skanderborgkredsen (38.739), Hedenstedkredsen (37.498), Randers Sydkredsen (35.239), Randers Nordkredsen (34.205) og Favrskovkredsen (31.520). Forskellen mellem den største og mindste af opstillingskredsene bliver i givet fald 27.228 vælgere (58.748 – 31.520). Den gennemsnitlige størrelse af opstillingskredsene i storkredsen bliver med dette forslag 43.766 vælgere (525.190: 12). Favrskovkredsen vil som den mindste opstillingskreds i givet fald udgøre 72 pct. af gennemsnitsstørrelsen og være 2.685 vælgere mindre end den næstmindste opstillingskreds (Randers Nordkredsen).

Spredningen i opstillingskredsenes størrelse bliver i givet fald mindre, end hvis Randers Kommune udgør én opstillingskreds, men større end i forhold til lovforslaget. Den mindste opstillingskreds i Østjyllands Storkreds (Favrskovkredsen) vil endvidere ved en deling af Randers Kommune i to opstillingskredse ikke afvige helt så meget fra gennemsnittet som Assenskredsen og Mariagerfjordkredsen, ligesom man ved den foreslåede model undgår kommunebrud i Randers Kommune.

5. Opmærksomheden henledes på, at vælgerforeningerne i Århus Kommune for Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre, Centrum Demokraterne, Enhedslisten, Kristendemokraterne, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og Venstre har fremsat et andet forslag vedrørende inddelingen af Østjyllands Storkreds i opstillingskredse, hvorefter Århus Kommune inddelles i fem opstillingskredse, og Odder og Samsø Kommuner i stedet for at blive henført til Århus Sydkredsen henføres til Skanderborgkredsen. Dette forslag er kommenteret i besvarelsen af spørgsmål nr. 1.

Der er endvidere i høringssvarene indeholdt andre forslag vedrørende inddelingen af Østjyllands Storkreds i opstillingskredse. Disse forslag er kommenteret i det oversendte høringsnotat.